

ЗМІСТ

<i>ДУМИ</i>	3
БАТЬКІВСЬКА БАНДУРА	5
ПЕСИМІСТОВІ.....	6
О.Н. П-МУ	8
ЗАКЛИК	9
НЕ СПІВАЙ НАМ	10
ШАХТАР.....	12
САМОТИНА.....	14
ОГНІ.....	15
ТОВАРИШАМ	16
УЧЕНОМУ ПЕДАНТОВІ	18
СІЯЧІ.....	19
ПОЛЕ	20
Багато журливих пісень ми співали.....	21
О, жити ще можна, не вмерли герої.....	22
ОСІННЕ	23
Ой чого ти, дубе	24
<i>ПОЕЗІЇ ДЛЯ МОЛОДІ</i>	25
ГІМН	27
РІДНИЙ КРАЙ.....	28
ПРИСЯГА.....	29
СЛЬОЗИ І КВІТИ	30
РАННЯ ПЧІЛКА	31
ПЕРШІ КВІТИ.....	32
ВЕСНЯНИЙ СОН	33
СОНЦЕ	34
НАВЕСНІ.....	36
ВЕЧІР НА ПЧІЛЬНИКУ	38
ЗОЛОТА ОСІНЬ	39
В ПЛАСТОВІМ ТАБОРІ	40
ОСІНЬ	42
ВІТЕР	43
<i>З ГОРИ</i>	45
<i>БІЛА ПАННА</i>	49
<i>З ПІСЕНЬ ПРО КОХАННЯ</i>	55
<i>ЗЕЛЕНІ РУНА</i>	65
<i>З ПОЕЗІЙ</i>	71

<i>СМУТКИ</i>	77
<i>НАША ТВЕРДИНЯ</i>	83
1. Наша твердиня.....	85
2. Пророк.....	86
3. Пора остання.....	88
4. Дві матері.....	90
5. Письменникові.....	92
6. Заснулим.....	93
7. Мій квітник.....	94
БІОГРАФІЯ	97

БАТЬКІВСЬКА БАНДУРА

Бандура батьківська в забутті
Висіла в хаті на стіні,
І, довгим сном неначе скуті,
Ослабли струни мовчазні.

З стіни німую я жахливо
Ізняв і струни підтягнув,
Торкнувся пальцем – і на диво
Із неї згук мені загув.

І серце полум'ям, мов з печі,
У тую ж мить він розтопив,
Уста шептали дивні речі,
І згук той з ними в лад гудів...

Від того часу я бандури
Не випускаю із руки
І все на їй силкуюсь, хмурий,
Заграти гарно, як батьки.

ПЕСИМІСТОВІ

Навіщо й жить, нещасний чоловіче,
Коли, втопивши в будучину зір,
Не бачиш щастя там, осяйного обличчя,
Ні виповнення сміливих замір?
Чого живеш ти, прикрий песимісте,
І що держить тебе на бідній сій землі,
Тебе, нестямного?... Чи те нечисте,
Як кажеш, «жевріння» у душній млі –
Без розуму, без смислу, у клопоті,
Без щастя ясного і без мети?
Чи бідний мир, живущий у скорботі,
Которого тепер не любиш ти?
О, що було б, коли б лиха невіра
Запала в душі всіх в проклятий час,
Й огонь надій на жертovníку мира,
Палаючи, мов сонце, вмить погас?
«Нещасний мир – страшенная потвора!»
Як гарно те, що гадка се одна
І розуму гулящого марна
Нікчемна мисль, достойная докору!

Бо вірим ми: хоч стиха та помалу,
А все ж до щастя ми нехибно йдем;
Людей багато ляже на поталу,
Але нарешті щастя ми візьмем!
Блажен же той, хто держить свій ставник,
Засвічений на жертovníку миру!
Геть з шляху ти, невірний чоловік,
Лихих годин безсильная офіра!..

О.Н. П-МУ.

Нещасний той, хто не зберіг
Завзятого юнацтва мрії,
Хто міцно тримати не міг
Огню забвенної надії!
І час нудний його життя
В нікчемній праці пропадає,
В очах байдужих почуття
Остання іскра дотліває.
Сердега бідний! чом не вмер
Малим хлоп'ям, як був щасливий,
Як черв безвір'я ще не жер
У серці полум'я бурхливе?
Хоч тяжко б ти тоді вмирав,
Життя шкодуючи принади,
Проте зневір'я б не зазнав,
Його жорстокості і зради...
А нині, бідний, смерть яка!
Без жалю піп тебе сховає,
І мов іронія гірка,
Та «вічна пам'ять» залунає.

Іще в школі, за книжками
Таємний заклик нам гучав,
І човен кріпкими дошками
Завзято кожен обшивав.

Його ми довго лаштували –
Була важка, далека путь,
Потайні ж скелі не давали
Спокійним сном хоч раз заснуть.

А заклик дужий щохвилини
Ясніш у серці все лунав,
І чарівні, як сон, країни
В огненних мріях малював.

Нарешті ми – у бурях, в морі!
Буруни скачуть, мов чорти,
Неясні стали в небі зорі...
Чи досягнемо ж до мети?..

НЕ СПІВАЙ НАМ

Не співай нам, бандуристе,
Дум-пісень гучних
Про козацькїї подїї,
Про татар лихих.

І про славу України
Годі голосить.
Слава – хвиля: піднялася,
Та і зникла вмить.

Заспівай лиш нам, кобзарю,
Про наш тихий край,
Надто тихий, як в безвітря
Над річкою гай;

Про обідрану хатину
У ріднім селі,
Як красується пшениця
На чужій ріллі;

Як старанно хлібороби
Чужий переліг
Орють з досвіта до ночі,
Збиваючись з ніг;

Як дівчина, мов пташина,
На зорі співа,
Поспішаючи до дуки
На чужі жнива.

Заспівай про те, як діти
По рідних хатах
Пухнуть з голоду без ліку
Матерям на страх.

Нехай завжди твоя кобза
Нам про се бринить,
А вже серце, наше серце
Знайде, що робить.

Шахтарю, час і відпочить!
Об землю кайлом кинь,
Ніхто подяки не складе,
Хоч лусни і загинь!

Дивись: ти гори навернув,
Блищать вони, як скло,
Рікою дукам потечуть
І золото, і срібло.

Ти чарівник – махнеш кайлом,
І сито, тепло їм,
Коли ж не схочеш працювать,
Тоді загибель всім...

Твій піт і кров по світу скрізь
В вагонах розвезуть,
І їми в тисячах печей
Огнища розведуть.

Усюди безліч молотків
В заводах задзвенять,
І будуть дуки кров твою
Кувать... кувать... кувать...

Із всіх могутніший ти раб,
Се відають вони,
За те міцні тобі кують
Із криці кайдани.

Жалю нема в їх – хоч терпи,
Хоч лусни і загинь...
Нехай же гинуть глитаї,
А ти йди – відпочинь!